IV 63503

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 153. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JULY 1st, 1930. LETO XXXII.—VOL.XXXII.

Boljševiki obljubujejo, da bodo plačali caristične dolgove

Moskva, 30. junija. Joseph Stalin, diktator boljševiške Rusije, je imel včeraj pred zbranim boljševiškim kongresom sedem ur trajajoč govor. V časopisih je ta govor obsegal 37 polnih kolon berila. V svojem govoru je Stalin, ki je politično najmočnejša osebnost v Rusiji, povdarjal zlasti tri točke, katere dosedaj boljševiki niso nikdar točno razjasnili, in sicer: plačanje carističnih dolgov, to je, dolgov, katere je naredila še carska Rusija, nadalje boljševiška propaganda v tujezemstvu in program sovjetske vlade napram manjšinskim narodom v Rusiji. Glede carističnih dolgov je izjavil Stalin, ki se prej še nikdar ni dotaknil tega predmeta, da je Rusija pripravljena plačati del teh dolgov, ako velesile, katerim Rusija dolguje, izjavijo, da so pripravljene posredovati posojilo Rusiji. Teh dolgov ima Rusija približno dva tisoč milijonov dolarjev vrednosti, in se doslej še nikdar niti zmenila ni, da bi jih plačala. K temu pa pride še premoženje tujezemskih korporacij, ki je bilo zaplenjeno od boljševikov, ko so slednji prišli na vlado. Glede boljševiške propagande v tujezemstvu je Stalin izjavil, da se bo nadaljevala v isti smernici kot se je vršila doslej, ker je propaganda neodrekljiva pravica ruskega delavca in kmeta. Glede narodnostnih manjšin se je Stalin izjavil, da bo Rusija gledala, da ostane vsaka narodnost kakor je bila, kar se tiče njih šol, kulture, jezika in šeg ter običajev. Rusija ne želi postati šovinistična.

Vladno skladišče napadeno od gangežev

Chicago, 30. junija. Petnajst banditov je napadlo danes v tem mestu zvezno vladno skladišče, iz katerega so odpeljali za $200,000 vrednosti žganja, likerjev, finih vin in druge opojne pijače. Med drugim blagom so odpeljali tudi 400 zabojev fine pijače, ki je bila zaplenjena pred enim tednom na potu iz Floride, in s katero je najbrž v zvezi razvpiti bandit Al Capone. Vlada preiskuje, če je ganga Caponijevih pristašev povzročila napad. V poslopju se je nahajal sam stražnik, ko so se pojavili pred njim štirje možje, ki so nosili v rokah kante. Misleč, da so zvezni agenti, ki so prinesli zaplenjeno pijačo, jih je stražnik spustil v poslopje. Takoj potem so mu nastavili revolver na prsa, in prišlo je še enajst drugih moških ter štirje veliki truki. Tri ure so nakladali pijačo, nakar so odpeljali.

Zeppelinska vožnja preko Tihega oceana

San Francisco, 30. junija. Tukajšni japonski generalni konzul naznanja, da se je ustanovila v Tokio nova zrakoplovna družba, ki bo prevažala potnike preko Tihega oceana, med Japonsko in Californijo. Družba ima kapitala $15,000,000. Vožnja se začne v jeseni, 1931. Poleg prtljage in druzega blaga bo vsak Zeppelin lahko peljal 40 potnikov. Vsak zrakoplov bo veljal $1,500,000. Vožnja se bo vršila tedensko.

* Laška kraljevina bo potrošila 500 milijonov lir prihodnje leto za vojaštvo.

50,000 oseb si je ogledalo v nedeljo novo železniško postajo

Da se Cleveland zanima za napredek je pokazala množica 50,000 ljudi, ki je preteklo nedeljo obiskala novo Terminal železniško postajo na Public Square. In ljudje so bili veseli, mirni, lepega obnašanja, tako da policija, katere je bilo do 200 na mestu, ni imela ničesar opraviti. V resnici je Cleveland lahko ponosen na to postajo. Primerja se lahko največji železniški postaji v New Yorku ali Chicagi, ako mogoče ni celo boljša. Postaja sama je veljala nad $70,000,000, dočim so vsa druga dela v zvezi s postajo veljala nad $200,000,000. Cleveland je dobil s tem centralo vseh železnic, katerih devet vodi v Cleveland. Na Public Square lahko dobite ulično karo na vse strani mesta. Električne lokomotive pripeljavajo potniške vlade na postajo. Nobenega dima, nobenega šundra več ne slišite ali vidite. 177 potniških vlakov pripelje vsak dan na novo postajo. Medtem pa je stara Union Depot ob jezeru skoro zapuščena. Le malo vlakov prihaja tja. Pennsylvania železnica rabi staro, podrto postajo, in pričakuje se, da bo tudi ta železnica se pridružila ostalim in rabila novo postajo. To ogromno novo podjetje v Clevelandu sta financirala brata Van Sveringen, ki sta pred 40. leti po clevelandskih ulicah kot raztrgana dečka prodajala časopise, hranila denar, rabila svoje možgane in sta se povspela do prvih železniških magnatov v deželi.

Nadaljni potniki odpotovali v staro domovino

V nedeljo popoldan se je zopet podala v staro domovino lepa družba naših Clevelandčanov in sicer: John Berčan, Mary in Stanley Bolta, Frances Barman, Stanislav Bohinc, John Miš, John Pucelj, George in Jennie Hribar, Frank, Mary in Frank Tolar, Frank in Fanny Istenich, Mary Bensa in Louise Maraž. Potujejo na parniku "Paris" pod vodstvom Mr. John Voleka, poslovodje francoske družbe v New Yorku, ki bo spremljal te izletnike prav do Ljubljane. Kot običajno vsi Slovenci, tako so tudi ti rojaki kupili karte pri slovenski agenciji John L. Mihelich Co., ki ima urad v Slov. Nar. Domu. Potnikom želimo prav srečno pot in enako srečen povratek.

Stric Sam bo moral plačati star dolg

Washington, 30. junija. Predsednik Hoover je dobil te dni v podpis predlog obeh zbornic kongresa, da se plača iz zvezne blagajne svoto $150.00 dedičem Warren Vesta iz Tampa, Fla. Bilo je v letu 1898, tekom špansko-ameriške vojne, ko je oddelek ameriškega vojaštva korakal skozi polje farmarja Vesta. Vroče je bilo, in lepe melone so ležale po polju. Vojaki so odnesli skoro 300 melon, in farmar je sedaj zahteval odškodnino, katero mu je kongres tudi odobril.

21 ohceti naenkrat

Znani Regnatz restavrant na zapadni strani mesta je imel preteklo soboto kar 21 poročnih parov s svojimi gosti v svojih prostorih. Med temi so bili trije slovenski pari.

* Amerikanec Harold White je bil v Franciji okraden za 150,000 frankov.

Male tatove zapirajo, roparjem pa dajejo priliko

Umorjeni časnikar Lingle je bil baje navaden zločinec?

Chicago, 30. junija. Časopis "Tribune," katerega policijski reporter, Alfred Lingle, je bil pred več tedni umorjen od chicaških gangežev, sporoča danes, da je bil umorjeni Lingle sam član zločinskih tolp v Chicagi, da je mešetaril v politiki in sledil zločincem, in je od tega svojega posla zaslužil stotisoče dolarjev, s katerimi je špekuliral na borzi. "Tribune" pravi: Ko je bil Lingle umorjen po morilcih, je časopis mislil, da so gangeži začeli z vojno proti časopisom. Ostalo časopisje je bilo enakega mnenja. Toda nadaljna preiskava je dognala, da je bil Lingle sam aktivno udeležen pri roparskih pohodih in mahinacijah gangežev . . . Časopis obžaluje, da je imel takega izdajalca v svoji službi in pravi, da je bil Lingle prva izjema med poštenjaki na časnikarskem polju. In dobil je svoje plačilo.

Nova organizacija

Kakih 300 unijskih delavcev na zapadni strani mesta je preteklo soboto organiziralo nov republikanski klub v mestu, katerega namen je boriti se proti obstoječemu republikanskemu klubu. Nova organizacija si ne bo dala diktirati od sedajnih republikanskih političnih bosov.

Je dobila, kar je želela

Mrs. Minnie Thomas, 3056 Payne Ave., je že dolga leta želela, da bi dobila otroka. In ko je včeraj sedela sama doma, je zazvonil telefon in neki glas ji je povedal, da leži novorojenec na njenem porču. Ko je Mrs. Thomas odprla vrata, je v resnici dobila na porču par dni staro dete.

Papež Pij je proglasil v nedeljo prve ameriške svetnike

Rim, 30. junija. Prvi svetniki, ki so bili sploh kdaj proglašeni, in ki so svoje dni živeli na severo-ameriškem kontinentu, so bili danes z velikimi slovestnostmi proglašeni po papežu Piju svetnikom. Vsega skupaj je bilo proglašenih osem svetnikov, in sicer Jean de Brebeuf ter njegovih sedem tovarišev, ki so bili umorjeni po Indijancih v Kanadi in v severnem delu države New Yorku kmalu v začetku 17. stoletja. Med njimi je Father Isaac Jocques, prvi katoliški duhoven, ki je stopil na newyorška tla. Njih spominski dan se bo obhajal letno na dan 26. septembra. Papež Pij je imel ob tej priliki slovesno sv. mašo v navzočnosti tisočih Amerikancev, med katerimi so bili zlasti prominentni storeri jezuiti, ker so proglašeni svetniki bili člani jezuitskega reda. Trije škofje iz Amerike so bili navzoči. Papež je bil videti prijazen in točen, toda poznalo se mu je, da je bolan. Manjkala mu je čvrstost in hiter nastop. Jutri bo imel tajni konzistorij, pri katerem bo imenoval pet novih kardinalov, in v četrtek bodo novi kardinali v javnem konzistoriju sprejeli kardinalske klobuke.

Sedaj pa zelje

Poročali smo zadnjič kako krasno, okusno in lepo solato ima Blaž Hace na svoji farmi v Perry, Ohio. In v nedeljo se je naš reporter mudil tam ter nam sporoča, da solata ni nič proti zelju, ki raste sedaj pri Blažu. Skoro en jard široko je že sedaj listje, in kakšne bodo šele glave! Blaž nam je povedal, da ima še vedno dosti okusne, pristno starokrajske solate.

Drzni zrakoplovci se nahajajo že 465 ur v zraku. Preti nevarnost

Chicago, 1. julija. 465 ur ali več kot 19 dni se že nahajata drzna zrakoplovca John in Kenneth Hunter v zraku. Posekala sta prejšni rekord že za 45 ur. In še nista dala vedeti, kdaj se zopet vrneta na zemljo, da se spočijeta, najesta dobro, obrijeta in prejmeta bogastvo, ki ju čaka. Medtem pa obema preti nevarnost, da zrakoplov preneha delovati. Pri zadnjem koncu zrakoplova se je nabralo namreč mnogo papirja in vrvi, in sicer radi drugega zrakoplova, ki jima dovaža gasolin, olje in hrano. Hrana je vedno zavita v papir, in ko slednjo spustijo iz drugega zrakoplova v zrakoplov obeh bratov, ostane vedno nekaj papirja in vrvi okoli žic v zadnjem delu zrakoplova, tako da so se slednje že precej ovile s papirjem in vrvjo. Danes bo skušal Kenneth Hunter splezati do zadnjega konca zrakoplova in odstraniti papir in vrvi, kar je pa skrajno nevarno delo. Za vsako uro, ko ostaneta v zraku nad 420 ur, dobita posebej še $100.00.

Nova bolnica

V nedeljo so izročili prometu novo "Marine" bolnico, ki se nahaja na Fairmount Rd. in 124. cesti. Bolnica je veljala $1,800,000. Opremljena je z najnovejšimi zdravniškimi aparati. Prostora v njej je za 500 bolnikov.

Ne bo lista

V petek, 4. julija, praznujemo največji ameriški praznik, "Dan neodvisnosti," ko je bila Amerika proglašena za republiko. Na ta dan "Ameriška Domovina" ne izide. Kdor ima kaj za sporočiti, naj to stori pravočasno, da lahko tiskamo še v četrtkovi izdaji.

Kako se počuti človek, ki trideset let v svojem življenju ni videl

Chicago, 30. junija. Pred 30. leti, kot smo že poročali v "Ameriški Domovini," je J. F. Fish v tem mestu, predsednik Northwestern Business kolegija, zgubil svoj vid, in pretekli pondeljek je kot po čudežu zopet spregledal. Fish lepo opisuje svoje prve občutke, ko je zopet dobil vid. Pripovedoval je: "Zdelo se mi je, kot bi zopet prišel na svet, kot bi bil še enkrat rojen. Bil sem slep 30 let, in o svetu sem toliko vedel kot sem ga poznal v letu 1900, ko sem oslepel. In sedaj kot zopet vidim, moram tipati in prijemati razne predmete, ker se mi zdi neverjetno, da je kaj takega mogoče. Spominjam se, da ko sem oslepel, sva imela z ženo navadno kolo z dvema sedežema, in s tem kolesom sva se vozila okoli. Sedaj pa vidim mlade ljudi, ki s silovito naglico drvijo po ulicah, in zdi se mi, da so bolj srečni kot sva bila midva. Nikdar še nisem videl avtomobila, nebotičnika ali pa zrakoplova. Slišal sem o njih, toda videl nisem ničesar. In tu vidim zrakoplov, ki se drži že nad 400 ur v zraku. Mislil sem, da so avtomobili mala vozila, toda tu vidim silne truke, ki vozijo cele tone blaga po ulicah z neverjetno brzino. Ko sem zadnjič zrl na ta božji svet, so nosili moški brke in brade, ženske so bile zavite v dolge obleke, in kaj vidim sedaj: moški so obriti, ženske pa skoro ničesar na sebi nimajo. Noge, noge in noge! Ko sem zgubil pogled, je bila moja žena vitko dekle, stara 22 let, in ko sem spregledal vidim poleg sebe zopet dekleta, mojo ženo, v kratkem krilu, skoro mladostna kot je bila pred 30. leti. Ves čas moje sleposti mi je bila zvesta tovarišica, in kako jo ljubim danes! Ko sem bil slep, sem prišel v popolnoma drug svet. Tipal sem in čutil. Učil sem v šoli in poznal vse svoje učence po njih glasu. Poslušal sem radio, veselil sem se glasbe, duhal sem cvetlice, in kmalu sem se privadil svojega položaja. Danes pa: cvetlice ne dišijo samo, pač pa zopet lahko gledam njih krasne barve, vidim, kako posluje radio, vidim prijatelja, ki mi seže v roko, oh, počutim se kot novorojen! Bogu, dr. Bonine, ki me je zdravil skozi 30 let in moji ljubi tovarišici v življenju se imam zahvaliti, da zopet vidim! Če bi vi vedeli, kaj pomeni biti slep!"

Smrtna kosa

V pondeljek zvečer je preminul John Auguštin, star 36 let, stanujoč na 12904 Carrington Ave., West Park. Tu zapušča starše, tri sestre in enega brata. Doma je bil iz vasi Podturen na Dolenjskem. V Clevelandu je bival 22 let. Bil je član dr. Maccabees, West Park Camp. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj pod vodstvom Jos. Žele & Sons. Bodi ranjkemu ohranjen blag spomin.

Smrtna kosa

V pondeljek je umrla rojakinja Frances Mestek, rojena Novinc, stanujoča na 18667 Abbey Ave. Bila je članica Slovenske Ženske Zveze št. 14. Članice so prošene, da se udeležijo molitve in pogreba. Podrobnosti prihodnjič.

Zaprto za 4. julij

Bukovnik Studio nam naznanja, da bo na dan 4. julija ves dan zaprto.

Boljševiki v New Yorku so nameravali napasti angleški konzulat

New York, 30. junija. Več kot tisoč komunistov je skušalo včeraj napasti angleški konzulat v tem mestu, da bi protestirali proti angleški vladi v Indiji. Toda niso računali z newyorško policijo, ki je bila v naglici na mestu in odbila napad. Policija je zelo liberalno rabila svoje kole, mogoče še preveč kot je bilo potrebno. Predno so se pa komunisti navalili na konzulat, so se sami med seboj stepli. Komunisti imajo takozvani "levo" in "desno" krilo v svoji stranki. Pristaši enega krila kot druzega se medseboj bolj sovražijo kot pa sovražijo vsi skupaj "kapitaliste." Dočim so pristaši "levega krila" imeli govore v Battery parku, so se na nje navalili pristaši desnega krila, in začel se je splošen tepež. Pet policistov je zadostovalo, da so ustavili ta tepež, takoj potem pa je neki govornik zaklical, da vsi skupaj odkorakajo proti angleškemu konzulatu, in obe skupini sta se združili ter korakali proti poslopju konzulata, ki se nahaja v bližini. Že se je pojavil prvi govornik na stopnicah konzulata, ko se je prerinil skozi množico policist Shea, toda komunisti so padli po njem in ga pobili na tla. Na pomoč mu je prišel neki cestni pometač, John Forester, ki je napadel komuniste. Dospelo je na lice mesta kakih 50 policistov, na katere so boljševiki metali kamenje, opeko in blato. Policisti so tedaj potegnili količke in v trenutku je bilo mnogo sto glav razbitih. Tekom deset minut je bilo na licu mesta nadaljnih dvesto policistov, ki so napadli množico. Komunisti so se razpršili, skrili se za truki, po vežah in drugih varnih prostorih. Policistom na pomoč so prišli delavci iz bližnjih dokov, ki so napadli komuniste. Trajalo je pol ure, ko je bilo "bojišče" očiščeno. Med 1,500 komunisti, ki so se pretepali s policijo, je bilo več stotin žensk, ki so junaško napadale policiste. 115 oseb je bilo nevarno ranjenih.

Veliko vtihotapljenih

Naš kongresman Mr. Mooney nam iz Washingtona poroča, da so od 1. januarja letos odkrili 17 posameznih tihotapskih skupin v Detroitu in devet v Buffalo, N. Y., ki so se pečale s tem, da so tihotapile tujce v Zedinjene države. Okoli 120 oseb je bilo aretiranih. Nad 5,000 tujcev so te skupine spravile v Zedinjene države, in vsaka oseba je plačala od $50 do $100 za vtihotapljenje.

Pozdravi

Nam pišejo rojaki: Predno odhajamo v staro domovino, pozdravljamo vse svoje prijatelje in znance ter želimo, da se ob našem povratku vsi zopet srečno snidemo. Jakob Gustinčič, Frank Lisjak, Agnes Kavčič, Mary Rakovec, Mary Zdolšek in sin Willie.

Na obisku

Iz New Yorka sta dospela v Cleveland Mr. John in Mrs. Helene Jurkas na obisk k svojemu očetu in materi, Mr. in Mrs. John Jurkas, 1475 E. 118th St. Tu ostaneta kaka dva tedna. Dobrodošla v naši metropoli!

* 6 oseb je v nedeljo utonilo v državi Ohio.

* 2,600 zrakoplovnih pristanov se nahaja danes v Zedinjenih državah.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko, celo leto .....$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko, pol leta .....$3.000 Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00
Za Evropo in Kanado je ista cena kot za Cleveland po pošti.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 153. Tue. July 1st, 1930.

Iz šole življenja.

Kadar mi kaj storimo, je to varčnost, kadar pa drugi isto storijo, je to skopost.

* * *

Dober prijatelj je včasih le skriven sovražnik.

* * *

Klepetavci in lažniki so si dvojčki, toda eden drugemu sta si natančno podobna.

* * *

So dobri zakonski možje, ki morajo dobri biti, ker so pod nadzorstvom svoje boljše polovice.

* * *

Od same ljubezni se marsikdo pozabi oženiti, da ga ne bi ljubezen neprestano pozivljala k temu.

* * *

Marsikatero dekle zgubi svojega najboljšega prijatelja, kadar se poroči.

* * *

Kadar si farmar pripravi piščanca za kosilo, tedaj je bil piščanec bolehen ali je pa farmarica "zbolela."

* * *

Ljudem moraš pokazati svoje čelo, ako ne želiš, da bodo za tvojim hrbtom govorili.

* * *

Devet desetin žensk, ki so navzoče pri poroki mladega dekleta in ki jokajo, je gotovo omoženih.

* * *

Na svetu bi bilo mnogo več poštenjakov v naši sredini, ako ne bi imeli denarja.

* * *

Kdaj postanemo stari? Kadar si želimo, da ne bi bilo več stopnjic v stanovanju.

* * *

Kako bi mi naše sovražnike ljubili, ako bi nam, namesto gorečih polen, katera nam mečljejo na glavo, nosili suha drva v klet?

* * *

Kako gluhi so nekateri ljudje, kadar jih kliče dolžnost!

* * *

Življenje je najboljša šola, toda žal, da jih tako malo pride skozi vse razrede. Večina jih obtiči že v otročjem vrtcu.

* * *

Ljudje si večkrat napenjajo možgane, ko premišljujejo, kako ta ali oni človek živi in zakaj?

* * *

Ako se zakonska v resnici ljubita, tedaj se bosta na dan zlate poroke vprašala: "Kaj, ali je že res minilo 50 let?"

* * *

Neki zdravnik je nekoč na mrtvaški listini podpisal svoje ime v rubriki, kjer je bilo vprašanje: vzrok smrti. Kdor sam sebe spozna, ta je že naredil velik korak k napredku.

* * *

V nebesih vlada veselje nad vsakim spokorjenim grešnikom, v peklu pa nad vsakim novim hinavcem.

* * *

Nikdar ne recite svojemu bližnjemu, da je tepec. Raje mu recite, da je prepameten.

* * *

Samo pametni ljudje padejo na noge, neumni pa največkrat na glavo.

* * *

Žensko vprašanje se ne bo moglo nikdar končno rešiti, kajti kadar smo na koncu vprašanja, tedaj ima ženska še vedno nekaj vprašati.

D O P I S I

Cleveland, O.—Prosim, priobčite ta najin dopis, oziroma zahvalo v vašem cenjenem listu. Dolžnost naju veže, da se najlepše zahvaljujeva vsem našim prijateljem in prijateljicam, hčerkam, sinu in njegovi ženi, ter Mr. in Mrs. Louis Kužnik, ker so se toliko trudili, da so naju razveselili ob priliki najine srebrne poroke dne 21. junija in nam prinesli tako krasna darila in denar v spomin, da vas ne bomo nikdar pozabila, dokler bova živela.

V prvi vrsti se morava zahvaliti najinim otrokom: Jennie, Mary, Frances, sinu Franku in ženi Betty. Nadalje: Mr. in Mrs. John Kopač, Mr. in Mrs. Louis Kužnik, Mr. Anton Golob, Mr. in Mrs. Anton Orehek, Mr. in Mrs. John Per, Mr. in Mrs. Joe Simon, Mr. Ben Stanonik, Mr. in Mrs. Jakob Konjar, Mr. in Mrs. John Fertak.

Mr. in Mrs. Lubi, Mr. in Mrs. Lagina, Mr. in Mrs. John Grill, Mr. in Mrs. Anton Sedmak, Mr. in Mrs. Louis Kosmač, Mr. in Mrs. John Hrovat, Mr. in Mrs. Jacob Mulec, Mr. in Mrs. Konrad Laurič, Mr. in Mrs. Louis Sadar, Mr. in Mrs. John Tutin, Mr. in Mrs. Jacob Lunder, Mr. in Mrs. Erasmus Gorshe, Mrs. Mary Ivanush.

Mr. in Mrs. Joseph Grill, Mr. in Mrs. Frank Lusin, Mr. in Mrs. Ulčakar, Mr. in Mrs. Mike Skerbec, Mr. in Mrs. Mike Tomc, Mr. in Mrs. Frank Skerl, Mr. in Mrs. John Suhadolnik, Mr. in Mrs. Ignac Terbič, Mr. in Mrs. Joe Trebec, Mr. in Mrs. Frank Zobec, Mr. in Mrs. Joe Skully, Mr. in Mrs. Rozman.

Mr. in Mrs. Larrish, Miss Mary Per, Misses Mary in Vida Leskovec, Miss Agnes Pianecki, Miss Frances Novak, Mr. Anton Uss, Mr. Frank Tovornik, Mr. ir Mrs. Chas. Slaughter, Mr. Frank Knez.

Lepa hvala Mr. Louis Sadarju, ki je tako fino igral okrogle na harmonike brezplačno. Imeli smo tudi natakarje: Mr. Anton Golob in Ben Stanonik. Mrs. Terbič je bila kuharica in je napravila dobre ter okusne jedi. Lepa hvala vsem skupaj.

Ako se je kako ime pomotoma izpustilo ali pozabilo, prosiva oproščenja. Še enkrat prav iskrena hvala vsem skupaj in vam kličeva: pozdravljeni!

Mr. in Mrs. Frank Klopčič,
6002 Dibble Ave.,
Cleveland, O.

Geneva, O.—No, sedaj v tem času se pa res ni treba bati, da bi katerega zeblo. Posebno tukaj v Genevi, O. je posebno vroče, ne vem, če je kje še bolj. Ampak tukaj pri nas imamo taka zdravila, da se človek lahko ohladi, ker smo blizu vode, kakor v starem kraju oni, ki so bili doma blizu Krke. Tudi rib je dosti v teh naših vodah in kdor jih hoče loviti, naj jih pride kar semkaj dražit.

Kam boste šli pa na 4. julija? Kam neki, kakor na farme! Toda težko se je odločiti, kam bi jo človek mahnil, da se nikomur ne zameril. Zato pa jas vabim vse Clevelandčane in Clevelandčanke, da pridejo na naše farme na 4. julija. Pekli bomo janca in tudi pijače ne bo manjkalo. Lansko leto v tem času sem bil nekam v zadregi, je pa letos drugače. Torej se ni treba nobenemu bati, da bo šel lačen ali žejen od tukaj.

Kdor bi rad prebil kak teden v prosti naravi, naj pride k nam; dobi se lepa soba in drugo.

Torej na svidenje na 4. julija.

Jerry Strojin,
RFD 3, box 181-A.
Geneva, O.

CIGANI APELIRAJO NA DRUŠTVO NARODOV

Pred kratkim se je vršil v Košicah ciganski kongres, katerega so se udeležili zastopniki iz vseh dežel, iz Evrope, Afrike in Azije. Sklenili so, da se bodo obrnili na Društvo narodov s prošnjo, da prizna cigane kot samostojen narod.

Cigani so še vedno narod brez domovine, klateži, o čijih izvoru učenjaki niso edini. S precejšnjo gotovostjo pa lahko rečemo, da so imeli cigani svojo prvotno domovino v Prednji Indiji, na to kaže tudi njihov jezik, ki je soroden sanskritu. Zakaj so cigani zapustili Indijo, ni ugotovljeno, tudi pot, po kateri so potovali proti zapadu se ne da z gotovostjo določiti, vsekako so se na svojem pohodu dotaknili Perzije, Armenije, Sirije in Egipta in povsod zapustili sledove svojega bivanja.

Leta 1417. so se že pojavili v Nemčiji. Takratni kronisti poročajo, da so imeli cigani, ki so prišli v deželo, svoje kralje in grofe, ki so se kazali v vsem blesku in sijaju, med tem ko je bilo spremstvo odeto v najbolj umazane cunje. Pišejo dalje, da so bile šege ciganov grde in njihove navade gnusne. Izdajali so se za kristjane in so trdili, da prihajajo kot romarji iz Egipta in da morajo potovati, da se pokore za grehe svojih očetov, ki so Materi Božji na njenem begu v Egipt odrekli zavetišče. Tej spretno sestavljeni bajki so ljudje verjeli, in ker so bili v srednjem veku romarji in spokorniki nedotakljivi, jim je cesar Sigmund izdal svobodnico in bili so povsod dobro sprejeti. Kmalu pa je sledilo iztreznjenje, ker so Egipčani, kakor so takrat imenovali cigane, polagoma postali prava nadloga. Kradli so, pohajkovali, vedeževali, imeli so jih za čarovnike, strašili se niso, če je prišlo do tega, tudi pred požigom in umorom. Vsekako pa je trajal zlati čas za cigane v nemški državi okrog 80 let, v katerih jih radi svobodnice niso kaznovali za njihove grehe in zločine. Leta 1498. je bil izdan dekret, ki je odrejal, da se morajo cigani pregnati čez deželno mejo. Ker pa ta dekret ni nič izdal, je bilo v šestnajstem stoletju predpisano moške cigane postreliti, žene pa pretepsti, če jih zalote pri vlačugarstvu. Na Tirinškem jih je neki odlok preklical in postavil izven zakona. Pruski kralj Viljem I. je celo ukazal vse cigane, stare nad 18 let, pobesiti. Ali vse preganjanje ni nič pomagalo. Cigani so ostali in se vedno bolj množili z novimi tolpami.

Končno so skušale vlade spreobrniti cigane k nravnemu in poštenemu življenju. Marija Terezija in Jožef II. sta cigane skušala stalno naseliti, mlade pa sta vtaknila v vojaško suknjo. Vsak kmet, ki je sprejel ciganskega otroka, je dobil nagrado 18 goldinarjev. Noben cigan ni dobil dovoljenja za poroko, dokler ni dokazal, da se pošteno preživlja. Pruski kralj Friderik II. je ustanovil cigansko naselbino, ali vse je bilo zastonj, cigani so se ogibali meščanskega poklica in so se vedno vrgli na pohajkovanje in krajo. Ostali so tujci med evropskimi narodi, nimajo nobenega domovinskega čustva in kažejo privrženost samo na svoje rodne brate, s katerimi jih vežejo jezik in šege. Po približni cenitvi je bilo koncem preteklega stoletja v Evropi okrog 600,000 ciganov. Ne da bi svoj materni jezik kedaj pozabil, se cigan z lahkoto nauči jezika drugih ljudi, s katerimi ga usoda trajno veže, ali v katerih domovini biva, če tudi le mimogrede.

Kar se tiče ciganske vere, imajo zelo čudne pojme o Bogu. Cigan sicer veruje v neko najvišje bitje, v "Baro develana," čigar ime ima neprestano na jeziku, ne čuti pa nikakih dolžnosti do njega. Ta veliki bog pošilja strelo in grmenje. Če ciganu umrje otrok, potem pravi dobesedno, da ga je "Baro develan požrl" in zato ga zmerja in preklinja. Če ima pri tatvini konj nesrečo, je tega kriv bog. Za pojme nebesa in zveličavnost nima ciganski jezik nobene označbe.

Ker so se raztepli po vsem svetu, so cigani opustili svojega skupnega vrhovnega poglavarja (samo na Angleškem imajo cigani še svojega kralja) in so se razdelili na skupine, katerih vsaka ima svojega glavarja, ki je bil svoj čas neomejen gospodar nad življenjem in smrtjo svojih podložnikov. Glavar potrjuje zakone in jih zopet loči, on daje priznanja in odreja kazni. Samo on ima pravico, da izobčene cigane zopet proglasi za "častne" s tem, da jim da piti iz svojega kozarca. Vsakih sedem let, večinoma o Binkoštih, pregleda glavar na od njega določenem kraju svoje "podložnike." Na tem zborovanju se urejajo notranje zadeve, glavar izda svoje ukaze in nato se cigani par dni zabavajo z godbo in plesom. Seveda ob tej priliki ne manjka jedače in pijače.

Posebno slavo so si pridobili cigani s svojo godbo. Na goslih so pravi umetniki. Le redko pa pozna cigan note, on igra in svira to, kar mu narekuje njegova duša.

Čeprav so cigani na svojem kongresu v Košicah sklenili od Društva narodov zahtevati, da jih prizna kot narod, bi vendar to priznanje, po katerem streme, prav nič ne izpremenilo njihovih šeg in navad, ostali bodo vedno tujci v občestvu narodov.

—o—

* Iz Erie jezera so letos potegnili že trupla enajst nepoznanih oseb.

TAJNA HERKULOVIH STEBROV

Angleška trdnjava Gibraltar, ki tvori s svojim strmim, grozečim skalovjem mejo med Sredozemskim morjem in Atlantskim oceanom, je edini kraj v Evropi, kjer še prosto žive opice. Njih dom so višine mogočnega masiva, na katerem se nahajajo signalna postaja, nekaj poslopij admiralitete in nevidne trdnjavske baterije. Tam, v tistih skalah, do katerih je dostop vsem nepoklicanim strogo prepovedan, in do katerih dviga vzpenjača iz sredine mesta preko brezdanjih prepadov vojake in uradnike, ki so gori uslužbeni — imajo opice svoje votline in zavetišča. Samo proti jugu, v smeri morske ožine, pada skalovje v obliki teras, toda tudi tam zahteva prehod od človeka že izredne plezalske zmožnosti, za opice pa je seveda to pobočje dobrodošlo izprehajališče. S posadko zgornjih baterij žive opice večinoma v zaupnih prijateljskih odnošajih. "Tommyji" (angleški vojaki) skrbe za to, da dobe živali redno svojo hrano ter polagajo sadje in ostanke jedi pred vrata vojašnic, kamor prihajajo ponje opice med glasnim blebetanjem ter na vse načine skušajo pokazati svojo hvaležnost. Včasih si upajó posebno smele živali celo na obisk po poslopjih, kažejo otrokom svoje plezalske umetnije ter se vobče obnašajo dostojno in prijateljsko. Samo razsrditi jih ne sme nihče, kajti potem postanejo hudobne in se maščujejo tako ali tako, največkrat pa lučajo kamenje.

V notranje mesto opice ne smejo, tako odreja uradna prepoved. Opice so si to zapomnile in nikoli ne prekoračijo meja svojega ozemlja. V prejšnjih časih niso bili tako strogi in večkrat je človek naletel na kako smelo ali posebno radovedno opico v vrhovih dreves mestnega parka ali pa celo na cesti, kjer je bržčas hotela proučevati življenje ljudi, preden se je zopet umaknila v svoje skalno bivališče. Potem se je pa nekoč zgodilo, da je vsemogočni trdnjavski poveljnik, ki ni poznal nobene šale, na svojem vrtu priredil slavnostno pojedino. Opice so priprave opazile in prišle blizu, toda služabništvo jih je prepodilo s palicami. Globoko užaljene nad takim ravnanjem, so opice porabile ugoden trenotek, udrle na vrt, ponesnažile pogrnjene mize ,zlile jedi iz skled in odnesle sadje. Pojedino so morali odpovedati. Guverner je opicam to šalo tako zameril, da je izdal povelje, naj se uvede med živad najstrožji red. Pripovedujejo celo, da so nad glavnimi opičjimi krivci izvršili "krvavo rihto."

Gibraltarske opice so v primeri z afriškimi soplemenjaki pravi "gentlemani," saj so pa tudi Evropejke in vedo, kaj so same sebi dolžne. Postavne rasti so, pametne, brez repa in šegave, le da so po "krvavi rihti" postale nekoliko plašne in se ne ganejo več z vrha skale. Včasih jih je videti zjutraj zarana ali pa ob solnčnem zatonu, ko se kadi "levantov" hlap preko skalnega vrha in lega nad mesto kakor oblak — kako žde na kaki visoki terasi in nepremično zro proti afriški celini, proti drugemu Herkulovemu stebru, proti divje raztrganemu Djebel Musi ali proti Sierra Carboneri, skrivališču morskih roparjev, ki se zdi ob jasnem vremenu tako blizu, da bi ga človek z roko dosegel. Ali pa opazujejo ladje, ki prihajajo od vzhoda in zapada in z znamenji odgovarjajo britanski postaji. Topničarji pripovedujejo, da so naučili nekatere opice piti žganje, kar sedaj zelo obžalujejo, kajti poslej morajo svoje zaloge skrbno skrivati. Pa se še rado zgodi, da se prevejane živali polaste par steklenic in jih odneso na kako nedostopno skalno čer. Tam se potem razvije velikanski običaj krok. In kakor se za Evropejce spodobi, se stepo in mlado in staro je tako pijano, da ne morejo domov ter kar na mestu prespe svojo "afno."

V življenju teh opic je neka čudna tajna, ki je doslej še niso mogli odkriti. Vsako leto izginejo namreč brez vsake sledi za najmanj 14 dni. Nihče ne ve, kam in po kateri poti jo udarijo. Govori se pa, da se nahajajo pod Gibraltarjem mogočne votline, ki vodijo kakor hodnik pod morsko ožino na afriško stran in imajo svoj izhod nekje v skalovju Djebel Muse na afriški obali. Pod Herkulovimi stebri bi se potemtakem nahajala neznana zveza, globoko pod morskim dnom, kajti drugače je nerazumljivo, po kateri poti bi se opice preseljevale. V teh votlinah žive baje grozne predpotopne živali, ki izvirajo še iz časov, ko so na zemlji gospodarili zmaji. Poizkušali so že prodreti v podzemske jame gibraltarskega skalovja, toda doslej se ni še nikomur posrečilo, znajti se v tem labirintu, iz katerega prihaja večkrat neko ječanje in tuljenje.

Vsekakor ni izključena možnost, da se nahaja med Evropo in Afriko jamska zveza. Ker bodo sedaj pri Gibraltarju zgradili tunel med Evropo in Afriko in bodo v doglednem času vozili brzovlaki iz Londona, Berlina in Pariza v Timbuktu, bi se izplačalo dognati tudi resnico o tej skrivnosti, ki je doslej ni odgonetil človeški razum, pač pa neumna opičja pamet. Razdalja med Gibraltarjem in afriško obalo znaša približno 30 km, za katero pot — če se res nahaja podzemska zveza — bi rabile opice le nekaj ur.

—o—

NEKAJ O KOLEDARJU

Ako imaš čas, se vtopi v študij koledarja in tam boš našel marsikatero zanimivost. Videl boš, da več mesecev pričenja z istim dnem tedna. Januar pričenja vedno z istim dnem kakor oktober, april z istim kot julij, september kot december in februar, marec kakor tudi november imajo isti dan tedna za začetek. Maj, junij in avgust pa pričenjajo vedno z drugimi dnevi tedna. Razen v prestopnem letu sta prvi in zadnji dan leta ista dneva tedna.

RADIO PROGRAM
WJAY
610 kilo—491.8 meters

A. M.
7:00: Morning Melodies.
7:30: Hillbilly Tunes.
8:00: Wurlitzers Breakfast Hour.
8:30: Dance Music.
9:00: Elgin Time.
9:30: Organ Recital.
10:00: Student Prince Weather Forecast. Mr. and Mrs. Shopper.
11:00: Hawaiian Recordings.
11:15: Frank Novey and Jos. Jirkofsky.
11:45: Studio.
12:00: Elgin Time, Student Prince Weather Forecast.

P. M.
12:01: Leo Reisman, Victor.
12:50: Morgan Luigi.
12:45: High Hatters Orchestra, Victor.
1:00: John Beljon.
1:15: Studio.
1:30: Round Table.
2:00: Family Party Hour.
3:00: Ed and Billy White.
3:30: Frances Mae Baskin.
3:45: Studio.
4:00: Kathleen Sullivan.
4:15: Adolph Feher.
4:30: Edna and Jean.
4:45: Studio.
5:00: Joe and Harry.
5:50: Cecil and Sally.
6:00: Elgin Time, Student Prince Weather.
6:01: Chamber Trio.
6:30: Crusaders.
7:00: Merchants' and Cnsumers' Protective Alliance.
7:30: Joe and Sam.
7:40: Hazel Mann.
8:00: Elgin Time, Sign off.

Izletni dan 4. julija, 1930
S. S. P. Z.
na Pintarjevi farmi

Če verjamete, al' pa ne...

Kaj vam nisem povedal, da bodo Plevnikove črešnje vsak čas zrele! V nedeljo sva jih obrala s stricem (kakih pet sva jih pustila vrabičem, da se ne bodo kregali in zabavljali tam okrog hiše). Potem mi je Plevnik še odrezal dve glavi solate na vrtu. Pa kakšne solate! Nič se ne bom zlagal, če povem, da sem jih zrezal zunaj pred vrati v skledo, ker jih nisem mogel spravit skozi vrata. Seme za to solato je dobil Jože iz starega kraja (pa pravijo, da je v starem kraju vse zanič).

△

Zadnjič enkrat berem v Ameriški Domovini, da je nekdo zapustil naši Euclid vasi $170,000. Nisem utegnil prebrati do konca, ampak sem pustil vsem skupaj in letel naravnost na magistrat v Euclid, da bom prvi, kadar bodo začeli deliti te tisočake. Stojim tam pol dneva brez jesti in piti, in ker ni bilo nobenega "cahna," da bodo začeli deliti, pobaram nekega policmana, če ve, kedaj bodo začeli deliti in če hočem iti po Oblakov truk, pa mi bo tiste dolarje domov peljal. Pa me je lepo in pametno podučil, da je naša vas res dobila tisto svoto, ampak da je jaz ne bom čikal, ampak bo šla v vaško blagajno. "Potem pa adijo dolarčki," sem vzdihnil.

△

Sedaj, ko jo mahnemo vsako nedeljo ven v prosto naravo na piknike, javne ali zasebne, so posebno v modi razni senviči. Kaj pa je to senvič? Če vzameš dve šniti kruha, eno vrh druge, vmes pa deneš meso, jajca, paradižnik, ali kaj podobnega — je to že senvič. Senvič ni odvisen in tudi ne odgovoren šnitam kruha, ampak se ravna po vsebini, ki je vmes. Kjer hočejo, da se ljudje ne preobjedo, tam denejo debele šnite kruha, pa čisto tenek kos mesa vmes, samo toliko da je za ime. V takem slučaju jaz hvaležno odklonim kruh in pojem samo tisto pripombo, ki se nahaja med kruhom. Posebno dobrosrčni ljudje namažejo samo obe šniti kruha z sirovim maslom, stisnejo šniti skup — pa imate senvič. V takem slučaju igra veliko vlogo domišljija. Človek si mora namreč domišljati, da ima najmanj pol pečene piške za senvič. Zato pa skrijejo take stvari med kruh, da človek ne vidi, s kakšno stvarjo ga držijo in futrajo. Zato pa jaz pri vsakem senviču previdno odgrnem eno šnito kruha, da tako lahko pogledam v globočine in skrivnosti senviča. Če je senvič kolikor toliko inteligenten, vzamem še drugega, če ne, se ga pa odklonim z slavno znanim izgovorom: "Hvala, sem tako sit, da iz mene gleda!" Ampak sedaj pa poslušajte, vi piknikarji in piknikarce, razložil vam bom, kako delajte senviče, da bo Bogu dopadljivo delo in da dober uspeh imelo in ne bo zamere, ampak bodo šli senviči kot za maslo: Vzemite dva kosa, dva velika in debela kosa doma posušene šunke. Če sta kosa velika, pazite, da vam ne pada kateri iz rok. Potem vzemite eno jako tenko šnito kruha. Šnita mora biti taka, da če pogledate proti solncu, vidite tam solnce, luno in zvezde obenem. Sicer ta šnita kruha ni neobhodno potrebna, toda biti mora zraven samo radi imena, ker sicer bi to ne bil senvič. Potem položite to šnito kruha med oba kosa kruha tako, da je šunka zgorej in spodaj in potem storite s tem senvičem, kakor z vsako drugo jedjo. Če je šunka mastna, bo to jako prijalo vašim prstom, kar pa zopet lahko porabite, da s prsti pomažete po čevljih, da se bodo svetili.

Te vrste senvič se imenuje "kočevski senvič" in je v modi šele en dober teden. Pogruntal ga je Janez Breskvar in v Zed. državah sem ga jedel prvi jaz.

OVČAR MARKO

Janez Jalen

Rozalka se je vsa zmedena vrtela po hiši: "Oh, mizo moram pregrniti, pa nimam ne prtov ne svečnikov ne križa. Nič nimam. Sem pa sama. Ko bi bil vsaj Marko doma. Kako naj si pomagam z otrokom, z Manico.

"Nič ne skrbi," jo je tolažila Anca. "Saj imamo pri nas vse. Mizo bova že midve z Ančko napravili. Marko bo pa jutri prignal na sol in bo tri dni ostal z jarci na Rebri. Ti samo oču strezi. In če ti bo česa manjkalo, pošlji Manico k nam iskat. Vse boš dobila. Saj ste pravzaprav naši."

"Anca!" je pošepetal Jernej?"

"Kaj bi rad, Jernej?"

"Dobra si. Ti bo že Bog povrnil."

"Jernej! Kar pustiva to. Svoje življenje premisli!"

"Hooi," mu je zacvililo v grlu. "Imam dobro premišljeno. Še preveč."

Nočilo se je že, ko je zacingljal na vasi zvonček: "Z Bogom gredo."

"Z Bogom gredo."

Od vseh strani so hiteli Krničani s prižganimi svečami k znamenju na vasi in pred hišo po blagoslov. Vse tri roženvence so že odmolili v veži, pa še ni pozvonil rodinski vikar Ignacij Ostenik, da bi smeli še drugi vstopiti v hišo.

"Le kaj se spoveduje tako dolgo Jernej? Morebiti pa le ni bil tako pošten, za kakršnega smo ga imeli?" Natolcevanje je začelo siliti v duše.

Jernej pa je hotel vedeti, kaj naj reče Marku, da bo držalo. Nobena beseda mu ni bila dovolj močna, da bi razboritega fanta kakor je bil Marko priklenila k dobremu za vse življenje.

In vikar Ignacij je pomiril Jerneja šele, ko mu je obljubil: "Bukve mu bom dal, oča, da bo lahko do smrti bral in da bo vse življenje imel zvestega tovariša, ki ga bo svaril pred nepoštenim. Joža, ki me bo peljal nazaj, jih bo prinesel."

"Pristanem. Bukve bi držale. Pa kaj, ko fant brati ne zna."

"Se bo pa naučil. Mu bom že pomagal."

"Da se bo brati naučil in da bo iz božjih bukev bral, katere mu bom jaz sam na smrtni postelji dal, to mi mora obljubiti."

Zapel je zvonček in Jernej je prejel Boga in v sveto olje so ga dejali: "Kyrie eleyson, Christe eleyson, Kyrie eleyson." Podlipnici so med litanijami ušle misli k možu, k Cenu, ki jo bo prav gotovo pohvalil, da je poslal Joža z vozom v Radolco: "Zopet ima eno stopnjo več, ko bo dopovedoval gospodom, da je treba Rodine povzdigniti nazaj v faro — Cena? — Kje je? — Najbrže bo spal nocoj bliže Dunaju kakor Krnicam —"

* * *

Manici se je sanjalo, da sta ležala z Volkunom pod češnjo in obema je bilo hudo vroče. Po stezi je prišel belo oblečen angel; zlato košaro je imel v rokah in v njej kakor jabolka debele jagode. Manica je prav dobro vedela, da jih nese bolnemu oču. Naenkrat pa je Volkun planil proti angelu in zalajal nad njim. Angel se je ustrašil in zginil. Manica pa je stekla k Volkunu, ga tako ozmerjala, da ga je bilo sram. Vendar mu ni prizanesla in ga je udarila še po gobcu in se — zbudila.

Odprla je oči in še vedno mislila, da je pod češnjo na vrtu. Opazila pa je bledo svetlobo, ki se je pozibavala na steni nasproti vrat, in se čudila, zakaj gori v hiši leščerba: "Aha." Zavedela se je, da leži v kamri na posteljici.

Spomnila se je prejšnjega večera in se popolnoma prebudila: "Oča bodo umrli. Kaj je angel šel ponje?" Dvignila je glavo, poslušala in ujela teko bolnikovo sapo: "Ni še šel angel po dušo. Le mene je prišel spomnit, naj naberem oču jagod."

Zjutraj je poiskala coklice, katerih že več tednov ni obula. Bala se je kač, ki lezejo po grobljah, kjer okrog grmov rastejo jagode. Ob stezi v Ključe je natrgala šop dolge trave in iz bilk spletla košarico.

Strahoma se je bližala prvi groblji. Ko bi bil vsaj Volkun z njo, da bi pogledal, ali je kača v grmu: "Volkun se kače nič ne boji. Še celo volka premaga." Pa ga ni bilo.

Manica je hotela kačo prepoditi. Mahala je z rokami in jo plašila kakor kure: "Šššš, šššš, šššš!" Potem je previdno odgrnila veje in rdeče jagode so se ji zasmejale iz zelene trave.

Polno košarico jih je nabrala. Samo nekaj napol zrelih je pojedla sama. Druge je vse nesla oču, ki bodo umrl: "Bog ve, če kaj hudo zaboli, kadar človek umrje? To bi jaz zavpila; da bi se po vsej vasi slišalo."

Jernej je pojedel samo dve jagodi, da bi Manice ne užalil "Samo dve?" In Manica je prav dobro vedela, da bodo sedaj oča kmalu umrli, ko ne morejo več jesti jagod, ki so tako dobre.

* * *

Marko ni odnehal, dokler ni odšla Rozalka, ki je bilo počitka zelo potrebna, spat v kamro k Manici. Zaprl je za njo vrata, da bi je ne motila brleča leščerba; sam je legel k peči na golo klop. Zaspal ni. Še kadar se mu je zadremalo, se ni pretrgala nit njegovih skrbi polnih misli.

Tiho, da bi ne prebudil oča, je sedel, oprl komolce ob kolena in podprl glavo kakor starec, katerega je upognilo trdo življenje.

Skozi odprto okno je slišal, kako je veter narahlo razgibal drevje. — Pod streho je poskočil maček. — V Lipju in v Ključih se je oglašal čuk.

Dušeč dim je predramil Marka iz premišljevanja. Narahlo, po prstih je šel useknit baklajočo leščerbo.

"Marko!"

"Kaj bi radi, oča? Vode?"

Jernej pa je odkimal in Marko je postavil lonček, v katerem je ponudil oču vode, nazaj na stol. Ujela sta se z očmi in razbrala iz njih drug drugega misli.

Jernej je zopet pogledal v platneno rjuho: "Hiša je itak tvoja. Njivo sem tudi tebi dal. Dekleta imajo kot, in kar je vaša mama prinesla atu, jima vse pusti: skrinjo, posteljo, obleko, vse. Če se bo pa katera možila, ji moraš napraviti novo skrinjo, novo mizo in posteljo; les samo. In vsaki sem izgovoril pet rajnšev. Saj ne boš hud, Marko?"

"Oča, več jima bom dal, več." Marko se je premagoval, kar se je mogel, pa so mu vendar zatrepetale ustnice.

"Če boš imel," je mirno odgovoril Jernej.

Marko je obmolknil, se naslonil na končnico postelje in zamižal. Jarci, konji, vozovi in široka cesta so zaplesali v temi pred njim. Vsa dolga pot s samimi klanci; od ovčarja do vozarja in še naprej do gospodarja, pot, katero izmed tisoča komaj eden prehodi, drugi omagajo ali se ubijejo, kakor se je njegov rodni oče, Primož.

Jernej pa je znova izpregovoril: "Ne kakor brat, kakor oče skrbi za Rozalko in Manico, posebno za Manico, in še mama jima poskušaj biti, čeprav si še sam potreben staršev."

Marko je stopil k zglavju. Ne kakor mladec, kakor mož je položil pred oča desnico. "Oča! Dokler bo ta gibala, jima ne bo hudega."

Z obema rokama je prijel Jernej Markovo desnico. Pomolčal je in premislil, kako bo dopovedal fantu: "Samo z rokami, Marko, je težko služiti večim kruha. Roke in glava. Šele oboje kaj velja. — Obljubi mi, Marko, da se boš brati in pisati naučil."

Marko je molčal, ker ni sam verjel, da bi mogel izpolniti, kar je zahteval oča.

"Obljubi!" je silil Jernej.

"Bi, ko bi vedel, kako naj se naučim."

"Za prve začetke boš šel h gospodu vikarju na Rodine, tako sva se dogovorila z gospodom Ignacijem, potem se boš pa lahko sam bistril. Obljubi Marko!"

"Obljubim!"

"Vem, da boš držal besedo." Jernej je segel pod blazino in prinesel izpod nje staro židano ruto, v katero je bilo zavito nekaj trdega: "Vzemi in spravi v svojo posteljo, Marko. Nekaj denarja je notri, da boš imel za prvo silo. In pa bukve so, iz katerih se boš brati naučil in v katerih je zapopadena modrost za ta in za oni svet. Beri iz njih. Predvsem zato sem te silil, da se nauči brati. Na!"

Marko se je branil sprejeti židano ruto, v kateri so bile, tako je že od otroških let mislil, skrite vse skrivnosti Primoževe hiše.

"Saj to hočem," je silil Jernej, "da prevzameš skrb za vso hišo, in — Marko — reši me posvetnih skrbi."

(Dalje sledi)

Nad $200,000,000 preostanka v blagajni

Washington, 30. junija. Danes, ob zaključku zveznega poslovnega leta, se nahaja v zvezni blagajni nad $200,000,000, kar pomeni, da so bili vsi stroški, katere je vlada imela tekom leta, plačani in da še omenjena svota preostaja. To je skoro toliko kot na primer znašajo vsi letni stroški Jugoslavije

MALI OGLASI

Zahvala

Spodaj podpisani se prav lepo zahvaljujem pevskemu društvu "Edinost," ki so se pred kratkim oglasili na moji farmi in tako lepo prijateljsko zapeli. Vsem pevcem prav iskrena hvala in se jim še priporočam ob drugi priliki. Prijazno vabim tudi druge rojake na obisk. Še enkrat prav lepa hvala vsem pevcem!

Frank Beretič,
Dock Road, Geneva, Ohio.

Naznanilo

Članicam društva Napredne Slovenke št. 137 S. N. P. J. naznanjam, da se vrši redna seja v četrtek zvečer, 3. julija, in sicer v sobi št. 1, novo poslopje, S. N. Dom. Ker je več važnih zadev na dnevnem redu, opozarjam članice, da se gotovo udeležijo v največjem številu. Sestrski pozdrav — Mary Bajt, tajnica.

V najem

se da pet čednih sob. Sobe greje furnez na parno gorkoto. 6304 Carl Ave.

Soba

se da v najem za enega fanta. 1153 E. 61st St. Vprašajte spredaj. (154)

Beckwith

player piano je naprodaj. Zgleda kot nov. Cena z rolami vred je samo $100.00. Vprašajte na 1114 E. 64th St., spredaj, zdolaj. (153)

Dve sobi

se oddasti v najem. Prav čedne sobe, nizka cena. 15016 Saranac Rd. (156)

Soba

Jako čedna, z vsemi udobnostmi, pri mirnih ljudeh brez otrok se da v najem na Kempton Ave. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (154)

Naznanilo občinstvu

Naznanjam, da sem otvoril prostor za

ključavničarstvo

in brušenje brivskih potrebščin ter raznih drugih rezil. Vedno bom gledal, da bom vsem našim odjemalcem kolikor mogoč dobro postregel v njh zadovoljstvo. Se vljudno priporočam.

Fr. Čepirlo,
1342 E. 55th St., vogal St. Clair Ave. (Tue.X)

Izletni dan 4. julija, 1930
S. S. P. Z.
na Pintarjevi farmi

Hiša naprodaj

Se mora prodati radi bolezni. Ima osem sob, garažo, podstrešje dodelano, mreže, zastore, posebna vrata, zidan porč. Nobenih popravil ni treba. Poceni. 913 E. 73rd St. (153)

Hiša naprodaj

6 sob in garaža, pravkar skončana, se proda od lastnika po skrajno nizki ceni. Vprašajte po 6:30 zvečer ali v nedeljo. 19700 Ormiston Ave., Nottingham. (July 1. 5. 8. 12)

New York Dry Cleaning Co.

6220 St. Clair Ave. ENdicott 2063

Čistimo, barvamo, popravljamo, predelujemo vsakovrstna moška in ženska oblačila po najnižji ceni. Čistimo tudi moške in ženske klobuke. Povsod znano staro in zanesljivo podjetje.

LJUBLJANA -- ZAGREB

Še nikdar prej v življenju niste imeli tako lepe prilike, da vidite našo belo Ljubljano in Zagreb, kakor jo imate ravno sedaj.

Euharistični kongres, ki se bo vršil v Zagrebu, bo eden najsijajnejših, kar jih je še Zagreb videl; radi tega ne odlašajte se prijaviti takoj pri MIHALJEVICH BROS. CO., na 6201 St. Clair Ave., ki so edini uradni zastopniki za Cleveland in okolico.

CENE IZ NEW YORKA IN NAZAJ V NEW YORK SAMO $210.00

Potnike bo za to potovanje spremljal in jim vso prtljago uredil dobro poznani g. Marian Mihaljevich, katerega vidite tu na sliki. Iz New Yorka do Ljubljane in Zagreba pa bo skrbel za potnike Rev. V. J. Vukonić. Parnik Aquitania je eden najlepših na svetu. Cunard črta je najbolj poznana Hrvatom in Slovencem.

Mihaljevich Bros. Co.
6201 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

MESTNE IN OKRAJNE

DAVKE

lahko plačate pri nas brez dodatnih stroškov

Kot prejšnja leta nam je tudi letos okrajni blagajnik dal poverjenje pobirati davke na obeh naših uradih. Poslužite se te prilike in si prihranite pot in stroške v mesto. Če nimate novih računov, prinesite s seboj zadnje pobotnice.

The International Savings & Loan Co.
(SLOVENSKA HRANILNICA)
6235 St. Clair Avenue 819 E. 185th Street

VELIKA SREDOLETNA

RAZPRODAJA

Ker potrebujemo denar, smo prisiljeni razprodati vse blago v zalogi po sledečih skrajno znižanih cenah:

FINE SVILENE OBLEKE ZA ŽENE IN DEKLETA
Najnovejše mode — Št. 14 do 50

$ 5.75 obleka—razprodajna cena sedaj samo....$ 3.75
$ 7.50 obleka—razprodajna cena sedaj samo....$ 4.95
$10.00 obleka—razprodajna cena sedaj samo....$ 6.75
$16.75 obleka—razprodajna cena sedaj samo....$10.75
$17.50 obleka—razprodajna cena sedaj samo....$12.50
in 10% popusta na vseh pralnih oblekah, katere so garantirane stalne barve

FINE IN MODERNE SPOMLADANSKE SUKNJE ZA ŽENE IN DEKLETA
Št. 15 do 54

$12.50 suknja—razprodajna cena sedaj samo....$ 7.50
$15.00 suknja—razprodajna cena sedaj samo....$ 9.95
$19.00 suknja—razprodajna cena sedaj samo....$12.75
$25.00 suknja—razprodajna cena sedaj samo....$15.00
in vse druge suknje vredne $35.00 do $45.00 sedaj samo $17.50

VSE PRALNE IN SVILENE OBLEKE ZA DEKLICE
Vse garantirano stalne barve — Št. 3 do 14

$ 1.00 obleka—razprodajna cena sedaj samo.....$ .75
$ 1.50 obleka—razprodajna cena sedaj samo.....$1.15
$ 2.00 obleka—razprodajna cena sedaj samo.....$1.39
$ 3.00 obleka—razprodajna cena sedaj samo.....$2.15
$ 5.75 obleka—razprodajna cena sedaj samo.....$3.75
$10.00 obleka—razprodajna cena sedaj samo.....$5.75

VSE SPOMLADANSKE ALI JESENSKE SUKNJE ZA DEKLICE
Št. 3 do 14

$ 5.75 suknja—razprodajna cena sedaj samo.....$3.75
$ 7.50 suknja—razprodajna cena sedaj samo.....$4.98
$10.00 suknja—razprodajna cena sedaj samo.....$6.95
$12.50 suknja—razprodajna cena sedaj samo.....$7.95

VSI SLAMNIKI ZA ŽENE IN DEKLETA NAJNOVEJŠE MODE

$2.00 do $5.00 slamniki—razprodajna cena sedaj samo 75c, $1.00 in $1.95

VSI SLAMNIKI ZA DEKLICE 3 DO 12 LET STARE

$1.00 do $3.00 slamniki sedaj samo 50c, 75c in $1.00

VSE FINE SVILENE IN DRUGE NOGAVICE ZA ŽENE, DEKLETA IN DEKLICE

$ .50 nogavice sedaj samo.....$ .35
$1.00 nogavice sedaj samo.....$ .79
$1.25 nogavice sedaj samo.....$ .98
$1.50 nogavice sedaj samo.....$1.15
$2.00 nogavice sedaj samo.....$1.35

VSI LETNI IN ZIMSKI JOPIČI, Z ROKAVI IN BREZ ROKAVOV, ČISTO VOLNENI IN DRUGI

$1.95 jopič (sweater) sedaj samo.....$1.50
$2.98 jopič (sweater) sedaj samo.....$2.15
$4.50 jopič (sweater) sedaj samo.....$3.25
$5.50 jopič (sweater) sedaj samo.....$3.98
$8.00 jopič (sweater) sedaj samo.....$5.75

VSE KOŽNE IN DRUGE ROČNE TORBICE (HAND BAGS)

$3.00 torbice sedaj samo.....$1.98
$2.00 torbice sedaj samo.....$1.35
$1.00 torbice sedaj samo.....$ .75
$...50 torbice sedaj samo.....$ .35

Vso svileno in drugo spodnjo obleko za dekleta, žene in deklice dobite sedaj pri nas po skrajno znižanih cenah

Z eno besedo rečeno: vse blago v zalogi, brez izjeme, more biti razprodano, in to v najkrajšem času, po skrajno znižanih cenah

NAŠA ZGUBA JE VAŠ DOBIČEK

Za obilen obisk se vam priporočam

Benno B. Leustig
6424 St. Clair Ave.
Nasproti Slovenskega Narodnega Doma

SAMO ZA EN LAS

Spisal GABARIOU

XXXI.

Končno je posvetil skozi malo okence jetnišnice, kjer je bil zaprt Jakob, novi dan, dan, ki bo odločil Jakobovo usodo.

Danes bo sojen.

In prav tisti dan je prinesel dnevnik "The Sauveterre Independent" na prvi strani in z debelim tiskom:

"Čemu vse to razburjenje, to vznemirjenje in nenavadno gibanje v našem mirnem mestecu? Čemu se ljudje shajajo v gručah na trgu in pred hišami? Čemu ta vprašalni izraz na obrazu vsakogar, čemu ta radovednost v očeh naših meščanov?

Vzrok je, ker se danes vrši obravnava Valpinsonovega slučaja, ki je toliko tednov vznemirjal naše prebivalstvo.

Vse hiti proti sodnijskemu poslopju, vse hiti in drvi v tej smeri.

In sodno poslopje! Že davno predno se je zdanilo, je bilo obdano od velike množice in orožniki so z veliko težavo delali red.

Množica se drenja, preriva, suje. Zbadljivke in žaljivke frče po zraku sem in tje. Iz besed nastanejo zamahljaji, potem pride do udarcev. Ženske histerično vpijejo, moški kolnejo, dva okoliška kmeta sta bila aretirana.

Znano je, da bo samo par tako srečnih, da bodo mogli notri. Veliki trg pred sodnim poslopjem ne bo zadosti velik za vso to množico. Kako pa naj za vse te zadostuje mala sodna dvorana?

Toda naše sodne avtoritete, ki hočejo vedno ustreči ljudem, so napravile ljudem tudi sedaj uslugo. Dali so podreti dve steni in tako izpremenili veliko zborovalno dvorano in sodno dvorano v eno samo veliko dvorano.

Naš mestni arhitekt, gospod Lautier, nam je zagotovil, da bo ta povečana dvorana zadostovala za 12,000 oseb.

Toda kaj je 12,000 oseb?

Davno pred uro, ki je bila napovedana za obravnavo, je bila dvorana zasedena do zadnjega kotička. Če bi kdo spustil šivanko na tla, pa ne bi mogla pasti do tal.

Tudi en palec prostora ni izgubljenega. Vse naokrog, ob stenah stoje ljudje. Na obeh straneh podstavka so postavili stole, katere so zasedle naše dame, ne samo iz našega mesta, temveč tudi iz okolice in celo iz daljnih mest. Nekatere teh dam je oblečeno v krasne obleke.

Tisoče stvari bi bilo za poročati, katerih ne mislimo poročati. Čemu? Samo to moramo poročati, da se obtoženec ni poslužil svoje pravice izbirati porotnike. Odobril je vse, katere je izbral državni pravdnik.

To novico smo izvedeli od nekega odvetnika, našega prijatelja. In ravno ko nam je to povedal, je nastal pri vratih velik hrup, začul se je ropot stolov in razni vzkliki.

V sodno dvorano je prišla družina obtoženčeva, ki je zavzela prostore, ki so bili za nje pripravljeni.

Markij Boiskoran je peljal za roko gospodično Šandore, ki je bila oblečena v temno sivo obleko, ki ji je jako dobro pristojala. Gospod Šandore je spremljal markizo Boiskoran. Oba moža sta se držala zelo resno in rezervirano. Mati obtoženca je bila videti zelo potrta. Nasprotno pa je bila videti gospodična Šandore zelo živahna in je odvrnila s prijaznim smehljajem par pozdravom, ki so ji bili zaklicani od raznih strani iz množice.

Toda ti niso dolgo predmet zvedavosti.

Pogled vseh so se obrnili k veliki mizi, ki je bila postavljena pred sodniki, in na kateri je ležalo več predmetov, ki so bili pogrnjeni z rdečim suknom.

Ti predmeti se bodo rabili pri obravnavi v dokaz.

Ura udari enajst. Nadzorniki delajo red v dvorani.

Odpro se mala stranska vratica in v dvorano stopijo zagovorniki obtoženca.

Našim bralcem je znano, kdo so. Eden je Magloire, slavni odvetnik, drugi je odvetnik iz glavnega mesta, gospod Folgat, še mlad, toda že precej znan.

Gospod Magloire izgleda fino, kakor vedno in smehljajočega obraza se pogovarja s županom mesta Sauvaterre. Gospod Folgat je odprl aktovko in začel pregledovati razne listine.

Pol osmih!

Sluga naznani, da se prične obravnava.

Gospod Domini zasede svoj prostor. Gospod Gransiere je zasedel prostor državnega pravdnika.

Zadaj za temi so zasedli svoje prostore porotniki, resno in dostojanstveno.

Naenkrat zašumi po dvorani. Vsakdo vstane, vsak napenja oči, da bi boljše videl. Nekateri stopajo celo na stole.

Predsednik je ukazal pripeljati jetnika.

Pripeljejo ga.

Oblečen je v črno, elegantno obleko. V gumbnici ima pripet trak, znak častne legije.

Bled je; toda njegove oči so jasne, široke odprte. Ponosno stopa, dasi nekoliko melanholično.

Komaj se je dobro vsedel, ko se vzdigne nekdo, se prerine skozi tri vrste sedežev, navzlic protesta paznikov in stisne jetniku roko. To je doktor Seignebos.

Predsednik naroči šerifu, naj napravi red in mir, in ko pove občinstvu, da je vsak medklic, najsibo v prid, ali proti obtožencu, prepovedan v sodni dvorani, vpraša obtoženca:

"Povejte mi svoje ime, priimek, družinsko ime, vaš poklic in bivališče."

Jetnik odgovori:

"Louis Trivulce Jakob de Boiskoran, 27 let star, posestnik, stanujoč v Boiskoranu, okraj Sauvaterre."

"Vsedite se in poslušajte obtožnico, ki je proti vam naperjena."

Pisar Mešinet prebere obtožnico, ki je bila v svoji priprostosti tako strašna, da je pretresla vse navzoče.

Obtožnico ne bomo na tem mestu ponovili, ker je itak vsakomur znana.

(Izpraševanje obtoženca)

Predsednik. — Obtoženi, vstanite in odgovarjajte razločno. V preiskavi ste se branili odgovoriti nekatera vprašanja. Temu moramo priti sedaj na jasno. In svarim vas, da govorite čisto resnico, ker bo to le v vašo korist.

Obtoženec. — Nikdo si bolj ne želi, da pride resnica na dan, kot jaz. Pripravljen sem odgovarjati.

P. — Čemu niste hoteli govoriti pri prvi preiskavi?

O. — Mislil sem, da je v mojo korist, če govorim samo pri obravnavi.

P. — Slišali ste česa vas dolže?

(Dalje prihodnjič.)

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

Izletni dan 4. julija, 1930
S. S. P. Z.
na Pintarjevi farmi

Ob priliki šest letnice naše trgovine

VELIKA RAZPRODAJA

John Rožanc, 15721 Waterloo

Razprodaja je v polnem teku. Pridite.

Posebnost!
DEŠKE IN DEKLIČJE KOPALNE OBLEKE
vseh barv in mer, 26 do 34, se prodajajo po
39 CENTOV

KAPE ZA DEČKE
vredne do $1.50, na razprodaji po
69 CENTOV

SLAMNIKI ZA MOŠKE
vredni do $2.50, na razprodaji po
95 CENTOV

Na tej razprodaji boste dobili še stotine drugih predmetov po skrajno nizki ceni

Posebnost!
SVILENE NOGAVICE ZA ŽENSKE
popolna zaloga vseh barv in mer. Se navadno prodajajo po 60c do 75c, na tej razprodaji samo
29 CENTOV

Posebnost!
BLOOMERS
Tu imate priliko, da si jih kupite po izvanredno nizki ceni, ker se jih sicer prodaja po $1.00, na razprodaji bodo šle po
29 CENTOV

MUŠLIN
BLEACHED HOPE MUŠLIN, KI GA POVSOD PRODAJAJO PO 20c JARD; NAŠA CENA JE SEDAJ EN JARD ZA
12 CENTOV

NOGAVICE ZA OTROKE
Posebno močne otroške nogavice vseh mer, navadna cena 35c, na naši razprodaji
9 CENTOV

PRAZNIČNE SRAJCE ZA MOŠKE
z ovratnikom ali brez, vredne do $1.50, mere 14 do 17, se prodajajo sedaj po
69 CENTOV

Sedaj se je uresničilo!

Razprodaja, na katero smo se pripravljali mesece. Za $15,000 najboljšega blaga za moške, ženske in otroke ter raznega modnega blaga, se bode prodajalo po izvanredno nizkih cenah. — Pokazati hočemo vsakemu odjemalcu našo dobro voljo.

Prosimo preberite to!

Pred šestimi leti smo pričeli z majhnim začetkom. Takrat smo bili še zelo malo poznani med rojaki v tej naselbini. Toda naša poštena trgovina, naše zanesljivo blago in skrajno nizke cene, so vzbudile pri narodu zaupanje in trgovina je pričela rasti z vsakim dnem. Rojaki so pričeli kupovati v naši trgovini. In da se izkažemo hvaležnim za njih naklonjenost v načinu, ki res nekaj pomeni, zato smo priredili to razprodajo, kot v nekako praznovanje 6. obletnice rojstva naše trgovine. Na to razprodajo ste vabljeni vsi, ker prihranili si boste lep denar. Razprodaja traja samo nekaj dni, zato ne odlašajte, ampak pridite takoj.

ATLETIČNO SPODNJE PERILO ZA MOŠKE
Edino priporočljivo za poleti, navadna cena 75c, na razprodaji 37c

LEPE OVRATNICE ZA MOŠKE
Krasni vzorci, najnovejše mode, navadna cena $1.00, na razprodaji .....

Posebno:
HIŠNE OBLEKE ZA ŽENSKE
Nenavadno dober kup dobite na teh oblekah, ker se sicer prodajajo po $1.50, na tej razprodaji pa samo
49 CENTOV

PERCALE
36 PALCEV ŠIROK, VELIKA IZBERA VZORCEV, NAVADNA CENA 25c, NA RAZPRODAJI JARD ZA 13c, DVA JARDA ZA
25 CENTOV

SRAJCE ZA DELO
Znanega izdelka Amsokeag Chambray. Regularna cena $1.00, vse mere, se prodajajo sedaj po
49 CENTOV

MOŠKE OVERALLS
Znanega Superior Brand izdelka, jako močne overalls, se povsod prodajajo po $1.50, na tej razprodaji samo
79 CENTOV

Dekliški klobuki
Za odrastla ali mala dekleta. — Vseh oblik in barv. — So se prej prodajali po $2.50, razprodajna cena
98 CENTOV

ATLETIČNO SPODNJE PERILO ZA OTROKE
navadna cena 65c, na razprodaji po
29 CENTOV

Radi pomanjkanja prostora, ne moremo označiti več predmetov. Pridite na razprodajo in izberite!

Posebnost!
Rayon svileno spodnje perilo za ženske, step-in chemis, bloomers, french panties. Regularna cena $1.00, na razprodaji po
49 CENTOV

John Rožanc, 15721 Waterloo Rd.